Vantaa

Hallintosääntö 1.1.2027 /PT (kvalt)

VD/7555/00.01.01.00/2026

PT/S-AP

Hallintosääntöön esitetään muutoksia, joiden perusteena on osittain organisaatiouudistus, osittain muuttuva lainsäädäntö ja osittain päätöksen teon nopeuttaminen tai tarkoituksenmukaisuus.

Organisaatiomuutokset

Merkittävin organisaation uudistukseen liittyvä muutos on elinvoiman palvelualueen ja työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden palvelualueen siirto nykyiseltä konsernijohdon ja elinvoiman toimialalta uudelle elinvoiman ja kaupunkikulttuurin toimialalle. Tässä yhteydessä elinvoimapalveluiden palvelualueen nimi ehdotetaan muutettavaksi elinkeinopalveluiden palvelualueeksi. Elinvoima tulee säilymään sanana toimialan nimessä ja palvelualuejohtajan, elinvoimajohtajan, nimikkeessä.

Elinkeinopalveluiden tehtävien kuvauksia esitetään samalla muutettavaksi. Tavoitteena on selkeyttää elinkeinopolitiikan operatiivista omistajuutta sekä yrityksille suunnattujen elinkeinopalvelujen ja yritysasiakkuuksien johtamista. Hallintosääntöön lisätään myös elinkeinopalveluiden vastuu yritysten ja investointien houkuttelusta sekä yritysten sijoittumispalveluiden johtamisesta yhteistyössä toimivaltaisten toimialojen ja palvelualueiden kanssa.

Työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueen tehtävät ja työllisyyden ja kotoutumisen palveluiden johtajan päätösvalta pysyvät siirrossa ennallaan.

Samassa yhteydessä kaksi nykyistä kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan palvelualuetta, elinikäisen oppimisen palvelualue ja kulttuuri- ja kirjastopalveluiden palvelualue, yhdistetään uudeksi kulttuurin palvelualueeksi, jota johtaa kulttuurijohtaja. Uuden palvelualueen tehtävät ja kulttuurijohtajan päätösvalta sisältävät kaikki yhdistettävien palvelualueiden tehtävät ja päätösvallat.

Kulttuurin palvelualueeseen kuuluvat kuvataidekoulu ja musiikkiopisto yhdistetään Vantaan taideopistoksi, jota johtaa taiteen perusopetuksen rehtori. Tähän liittyvät muutokset tehdään palvelualueen tehtäviin hallintosäännön 5 luvun 4 §:ssä, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan tehtäviin 9 luvun 8 §:ssä sekä taiteen perusopetuksen rehtorin tehtäviin hallintosäännön 5 luvun 6 §:ssä.

Vaikka toimialan nimi muutetaan kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialasta elinvoiman ja kaupunkikulttuurin toimialaksi kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan nimeä ei esitetä muutettavaksi. Uusi toimiala kuuluu osittain kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan alaisuuteen ja osittain kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaoston alaisuuteen, koska toimielinrakennetta ei muuteta tässä yhteydessä.

Konsernijohdon ja elinvoiman toimialan nimi muutetaan konsernihallinnon toimialaksi. Konsernihallinnon toimialalle jää ainoastaan kaupungin keskushallintoon kuuluvia toimintoja, kun elinvoimapalvelut ja työllisyyden ja kotoutumisen palvelut siirretään elinvoiman ja kaupunkikulttuurin toimialalle.

Konsernihallinnon toimialaan kuuluvat viestinnän palveluyksikkö muutetaan viestinnän palvelualueeksi, kun viestinnän toimintoja keskitetään toimialoilta viestinnän palvelualueelle. Samalla täsmennetään viestinnän palvelualueen tehtäviä vastaamaan uutta roolia.

Kuntademokratian palvelualueelta siirretään konsernipalveluiden palvelualueelle turvallisuustiimi, jolle kuuluvat turvallisuus- ja valmiusasiat sekä riskienhallinta ja sisäinen valvonta, ja tiedonhallinnan palveluyksikkö. Konsernipalveluihin siirretään myös konsernitasoinen palveluverkon investointien ohjaus ja priorisointi, kaupunkitutkimus ja tilastointi, tiedolla johtaminen, kaupunkistrategian valmistelu, täytäntöönpanon ohjaus ja raportointi, ennakointi- ja innovaatiotoiminta, projektitoimisto sekä korkeakouluyhteistyön koordinointi.

Talouden ja strategian palvelualueen nimi muuttuu talouden palvelualueeksi, kun strategiaan liittyvät toiminnot siirretään konsernipalveluihin. Vastaavasti hankinnan palveluyksikkö, lukuun ottamatta it-hankintoja, siirretään konsernipalveluista talouden palvelualueelle. Samassa yhteydessä talous- ja strategiajohtajan nimeke muutetaan talousjohtajaksi.

Kuntademokratian palvelualueelle keskitetään toimielinten ja vaikuttamistoimielinten kokousten valmistelu, pöytäkirjojen pitäminen ja täytäntöönpano lukuun ottamatta nuorisovaltuustoa, jonka toiminnan tukeminen siirtyy nuoriso- ja yhteisöpalveluille elinvoiman ja kaupunkikulttuurin toimialalla. Kuntademokratian palvelualueen tehtäviin siirretään kaupunginjohtajalta vastuu luottamushenkilöiden kouluttamisesta. Käytännössä kuntademokratian palvelualue on jo aiemminkin vastannut tästä.

Kuntademokratian palvelualueelle keskitetään kaupunkitasoisia koordinointitehtäviä kuten hyvinvoinnin ja edistäminen sekä ehkäisevän päihdetyön koordinointi, kestävyyden edistäminen sekä osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen, ruotsinkielisten palveluiden koordinointi sekä kaksikielisyystyö lukuun ottamatta kasvatuksen ja oppimisen palveluita sekä kotoutumisen kaupunkitasoinen koordinointi.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala vastaa toimialan ruotsinkielisten kasvatus- ja koulutuspalveluiden kehittämistä ja koordinointia koskevista asioista. Kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtajan alaisuudessa tulee toimimaan ruotsinkielisen koulutuksen päällikkö, joka tulee toimimaan myös kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielisen jaoston esittelijänä.

Yhteiset palvelut

Hallintosäännöstä poistetaan kaikki viittaukset yhteisten palveluiden palveluyksikköihin, mutta tämä ei tarkoita sitä, että yhteiset palvelut eivät jatkaisi toimintaa. Konsernihallintoon keskitettävien toimintojen osalta yhteisten palveluiden tehtävät joltain osin vähenevät. Yhteisten palveluiden säilyttämistä hallintosääntötekstissä ei pidetä tarpeellisena, koska hallintosääntö ei sisällä yhteisiin palveluihin liittyvää toimivaltaa. Ainoa poikkeus on kaupunkiympäristön toimialalla, jonka yhteisten palveluiden päällikkö toimii kaupungin maaseutuelinkeinoviranomaisena. Tämä toimivalta säilyy entisellään. Apulaiskaupunginjohtajat voivat delegoida päätösvaltaa yhteisten palveluiden viranhaltijoille kuten toimitaan tälläkin hetkellä.

Tekoäly

Vantaan kaupunginhallitus on 22.6.2026 hyväksynyt tekoälyperiaatteet. Hallintosääntöön viedään nyt tässä yhteydessä periaatteisiin sisältyvät päätösvallat kaupunginhallitukselle ja viranhaltijoille. Kaupunginhallituksen tehtävänä on hyväksyä tekoälyperiaatteet, kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat vastaavat kukin oman toimialansa tekoälyn käytön järjestämisestä ja päättävät toimialan tekoälyn käyttöä koskevista erityisohjeista. Palvelualuejohtajat vastaavat kukin oman palvelualueensa tekoälyn käytön järjestämisestä. Tietohallintojohtaja vastaa tekoälyn käytön teknisestä ohjeistuksesta ja hallintojohtaja muusta tekoälyn käytön ohjeistuksesta ja tekoälyn riskienhallintamallista.

Tiedonhallinta
Tiedon- ja asianhallintaa koskevia määräyksiä on siirretty 11 luvusta 3 lukuun. Samalla on tehty muutoksia, jotka johtuvat uuden arkistolain säätämisestä. Tiedonhallintapäällikkö päättää kaupungin tiedonohjaussuunnitelman hyväksymisestä sekä asianhallintaa, arkistoitavia tietoja ja tiedonohjaussuunnitelmia koskevista määräyksistä ja ohjeista. Tietohallintojohtaja vastaa kaupungin tiedonhallintamallin ylläpidosta. Samalla tietohallintojohtajalle annetaan vastuu tietojärjestelmien kaupunkitasoisesta teknisestä ohjeistamisesta. Kaupunginhallitukselle kuuluva vastuu tiedonhallinnasta on kuvattu hallintosäännön 1 luvun 6 §:ssä.

Perusopetuksen johtajan päätösvalta

Perusopetuksen johtajan päätösvaltaan lisätään aiemmin ruotsinkielisten palveluiden johtajan päätösvaltaan kuulunut päätösvalta oppilaan ottamisesta ruotsinkieliseen perusopetukseen silloin, kun kyse on ns. toissijaisesta oppilaaksi otosta.

Lisäksi perusopetuksen johtajalle lisätään päätösvalta päättää muun soveltuvan paikan osoittamisesta oppilaalle perusopetuksen 6 §:n 2 momentin mukaisesti. Kyseisen lainkohdan mukaan kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Vantaan kaupunki osoittaa esimerkiksi kuulovammaisille oppilaille koulupaikan Helsingin kaupungin Pitäjänmäen peruskoulusta (muu soveltuva paikka).

Perusopetuksen johtajalle annetaan myös päätösvalta päättää Valteri-konsultaation myöntämisestä oppilaalle. Vantaan kaupungissa on linjattu tukipalveluista (mukaan lukien Valterin palvelut) siten, että tukipalveluilla tarkoitetaan palveluja, jotka eivät kuulu kaupungin omiin opetusjärjestelyihin, vaan ovat erikseen hankittavia ulkopuolisten toimijoiden palveluja, joiden tavoitteena on täydentää koulun omaa osaamista silloin, kun oppilaan tuen tarve sitä edellyttää. Vantaalla on linjattu, että oppimis- ja ohjauskeskus Valterin tarjoamia ohjauskäyntejä ja tukijaksoja hyödynnetään vaativan oppilaskohtaisen tuen oppilaille ja heidän perheilleen.

Lukion rehtorin päätösvalta

Lukion rehtorin päätösvalta on jatkossa sama niin suomen- kuin ruotsinkielisissä lukioissa. Lukion rehtorin päätösvaltaa on muutettu vastaamaan lukiolain terminologiaa.

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden palvelualueen tehtävät

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden palvelualueen tehtäviä esitetään muutettavan. Muutoksella halutaan selkeyttää palvelualueen tehtäviä kuvaamalla nuorisopalvelut ja yhteisöpalvelut omina kokonaisuuksinaan.

Asiakastilojen toiminnasta vastaa nykyisin myös järjestötoimija, ei ainoastaan palvelualue. Muutoksilla on haluttu kuvata sitä, että palvelualue vastaa kaikenikäisten kuntalaisten omaehtoisesta toiminnan ja järjestöjen tukemisesta, ei ainoastaan nuorten. Lisäksi vastuisiin on lisätty nuorisovaltuuston koordinointitehtävä.

Kaupunkisuunnittelujohtajan ja kaupunkiympäristölautakunnan päätösvalta

Asemakaavaprosessiin ja asemakaavoitukseen liittyvää päätösvaltaa esitetään muutettavaksi, jotta asemakaavoitusta voitaisiin hallinnollisen käsittelyn osalta nopeuttaa.

Uutta alueidenkäyttölakia koskevan valmistellun esityksen mukaan jatkossa kaikkiin yksityisen maanomistajan hankkeisiin tulisi uusi toimielinkäsittelyvaihe: kaavoitusaloitteen käsittelyn. Aloite on käsiteltävä monijäsenisessä toimielimessä määräajassa. Päätös tehdään siitä, päätetäänkö hanketta edistää kaavatyöksi vaiko ei.

Nyt esitettävillä muutoksilla pyritään siihen, että asemakaavojen osalta voitaisiin säilyttää nykyisen kaltaiset kaavojen läpimenoajat siitä huolimatta, että prosessiin tulee yksi uusi toimielinkäsittley

Vaikutukseltaan enintään ei merkittävät kaavat tulisivat nähtäville kaupunkisuunnittelujohtajan päätöksellä ja hyväksytyksi kaupunkiympäristölautakunnan päätöksellä. Tällä nopeutetulla prosessilla ei voisi muuttaa maankäytön yleistä luonnetta, alueen yhtenäistä rakennustapaa tai vaarantaa ympäristölliseltä kannalta merkittävien arvojen säilymistä, jos muutoksen vaikutukset olisivat merkittäviä. Nopeutetulla prosessilla voitaisiin muuttaa rakennusoikeutta siten, että lisätään rakennusoikeutta selvästi alle 10 000 k-m2; muuttaa kaavamerkintöjä tai määräyksiä, jotka koskevat toimintojen kuten liiketilojen tai yleisten palveluiden sijoittumista; muuttaa rakennuksen kerroslukua enintään 2 kerroksella tai rakennuskorkeutta vastaavalla tavalla; muuttaa talotyyppiä asuinrakennusten korttelialueella; muuttaa korttelialueen tai katu- tai puistoalueen rajoja tai laatia asemakaava laajuudeltaan vähäiselle asemakaavoittamattomalle alueelle.

Vaikutukseltaan merkittävät kaavat tulisivat ehdotuksen mukaan nähtäville kaupunkiympäristölautakunnan päätöksellä ja hyväksytyksi kaupunginvaltuuston päätöksellä.

Kiinteistöjohtajan päätösvalta

Kiinteistöjohtajan päätösvallan osalta on useammassa eri kohdassa nostettu päätösvallan ylärajaa 400 00 eurosta 500 000 euroon. Muutoksia on 6 luvun 12 §:n 2 momentin kohdissa 6, 7, 9, 10 ja 28. Vastaavat muutokset on tehty kaupunkitilalautakunnan toimivallan alarajaan 9 luvun 4 §:n 3. momentin kohdissa 13, 21, 22, 23, 24 ja 26 kohdissa.

Kaupunginhallituksen elinvoima- ja työllisyysjaoston päätösvalta

Hallintosäännön 8 luvun 6 §:n 2 momentin 7. kohtaan lisätään jaostolle oikeus päättää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeisiin osallistumisen periaatteista. Lisäksi jaostolle kuuluvaa työpaikkatontteja koskevaa päätösvaltaa muutettaan siten, että alarajaa lasketaan 2 000 000 eurosta 500 000 euroon. Samalla työpaikkatontteja koskeva päätösvalta poistetaan kokonaan kaupunkitilalautakunnalta.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan päätösvalta

Lautakunnan päätösvaltaa koskien aamu- ja iltapäivätoiminnan laajuutta ja järjestämistapaa muutetaan siten, että kasvatuksen ja oppimisen lautakunta ei enää hyväksyisi aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelmaa, koska toiminnan kilpailuttamisen seurauksena toimintasuunnitelmarunko sisältyy kilpailutusasiakirjoihin.

Palvelualuejohtajien valinnat

Hallintosääntöä esitetään muutettavaksi siten, että palvelualuejohtajia ei enää valitsisi kaupunginhallitus. Valinnan tekisi kaupunginjohtaja tai apulaiskaupunginjohtaja kukin omalla toimialallaan. Muutos vahvistaisi toimivallan ja johtamisvastuun välistä yhteyttä. Kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat vastaavat johtamiensa kokonaisuuksien toiminnasta ja tuloksellisuudesta hallintosäännön mukaisesti, joten olisi tarkoituksenmukaista, että he valitsisivat myös alaisuudessaan toimivat johtajat. Tavoitteena olisi myös kaupunkitasoisen johtamisjärjestelmän selkeyttäminen ja yhdenmukaistaminen.

Otto-oikeuden käyttäminen

Asioihin, joita ei tarvitse ilmoittaa ylemmälle toimielimelle, lisätään viranhaltijan antamat aloitevastaukset.

Kaupunginhallitus 16.11.2026 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että
a) muutetaan hallintosääntöä oheisten liitteiden mukaisella tavalla ja
b) että muutos tulee voimaan 1.1.2027 lukien.

Päätös:
Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

_____

Kaupunginhallitus 1.12.2026

Kaupunginjohtajan esitys:
Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että
a) muutetaan hallintosääntöä oheisten liitteiden mukaisella tavalla ja
b) että muutos tulee voimaan 1.1.2027 lukien.

Liitteet:
- Hallintosääntö 1.1.2027, muutokset näkyvissä
- Hallintosääntö 1.1.2027, puhdas versio

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Lakiasiainjohtaja Sari-Anna Pennanen,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)